

Občina Miren-Kostanjevica
Miren 137, Miren 5291
t 05 330 46 70
f 05 330 46 82
tajnistvo@miren-kostanjevica.si

OBRAZLOŽITEV

k

Predlogu

Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Za turizem Občine Miren - Kostanjevica

V Občini Miren - Kostanjevica smo v septembru 2016 pristopili k pripravi razvojnega dokumenta, s katerim smo želeli občanom ponuditi jasne in uresničljive rešitve za obstoječe izzive in izzive prihodnjih let. Proces je bil od samega začetka vse-vključujoč, kar pomeni, da so pripravo narekovala želje, potrebe in pričakovanja občanov o tem, v kakšni občini želimo so-bivati v prihodnje.

Po analizi obstoječega stanja, ki smo jo izvedli preko anketiranja občanov, je bila oblikovana strateško usmerjevalna skupina *Partnerstvo za razvoj Občine Miren - Kostanjevica*. Sledile so tri interaktivne delavnice, na katerih smo na podlagi zaznanih izzivov izbrali prioritete.

Delovne skupine so nato pripravile strateške usmeritve, cilje in ukrepe, na katerih je nastal osnutek dokumenta, ki je bil predstavljen javnosti. Dopolnitve, ki so sledile javni razpravi, so bile smiselno vključene v končni dokument.

21. junija 2017 je bila na 28. redni seji Občinskega sveta Občine Miren – Kostanjevica sprejeta Vizija in strategija razvoja Občine Miren – Kostanjevica ter Akcijski načrt trajnostnega razvoja in organiziranosti turizma v Občini Miren - Kostanjevica.

1. Vizija in strategija razvoja Občine Miren – Kostanjevica 2017 - 2025

Občani Občine Miren - Kostanjevica so za obdobje 2017 do 2025 izbrali 4 razvojne prioritete:

1. Obujanje poslovnih priložnosti na področju gospodarstva in kmetijstva,
2. Varovanje voda in narave,
3. Krepitev družbenih vezi,
4. Razvoj turizma in kmetijstva.

Četrta prioriteta občini narekuje razvoj trajnostnega turizma kot integralne panoge, ki združuje ljudi in ustvarja zgodbe.

Analiza obstoječega stanja turizma v občini je izpostavila naslednje izzive:

- Prenizka prepoznavnost destinacije,
- Neučinkovita in nesistematična promocija,
- Premalo povezovanja in sodelovanja,
- Neustrezna organiziranost turizma,
- Ni prepoznavne informacijske točke,
- Premalo informacijskih in označevalnih tabel,
- Ni načrta upravljanja Pomnika na Cerju in stare vaške šole v Temnici,
- Prevelika sezonskost,
- Premalo nastanitvenih kapacitet,
- Premalo oblikovanih turističnih produktov,
- Ni prepoznavnih spominkov,
- Premajhna prepoznavnost kulinarike,
- Manjkajo dobre zgodbe- izkustveni marketing.

Na podlagi navedenega smo postavili cilj, da do leta 2025 sistemsko pristopimo k razvoju trajnostnega turizma v naslednjih korakih:

1. Centralizacija in krepitev turistične informacijske točke, preko katere bo razvijala in medsebojno povezovala turistične produkte in storitve,
2. Proučitev obstoječih trženjskih znamk ter smiselna integracija v obstoječo ponudbo,
3. Ustanovitev novega pravnega subjekta, ki bo skrbel za turistično ponudbo, povezoval ponudnike storitev in izdelkov ter načrtno privabljal nove turistične goste,
4. Skrb za pospešeno promocijo turizma izven regije, tako na nacionalnem kot mednarodnem nivoju, predvsem pa v sodelovanju z lokalnim okoljem razvoj novih inovativnih turističnih produktov.

Navedeni koraki naj bi do leta 2025 generirali naslednje dosežke:

- I. Uvrstitev na seznam 100 najuspešnejših slovenskih trajnostnih turističnih destinacij (v sodelovanju in skupaj z okoliškimi),
- II. Lastna zelena turistična trženjska znamka,
- III. Uvedba destinacijskega managementa,
- IV. Znotraj destinacije uveljavljene zelene rešitve in trajnostno naravnani ukrepi,
- V. V sodelovanju z drugimi občinami goriške regije in Slovenske turistične destinacije (STO) razvoj novih turističnih produktov in storitev,

- VI. V sodelovanju z drugimi občinami goriške regije in STO skrb za promocijo in skupen nastop na ključnih turističnih dogodkih,
- VII. Obnova zgodovinskih , kulturnih in naravnih spomenikov ter ureditev turistične infrastrukture.

2. Akcijski načrt trajnostnega razvoja in organiziranosti turizma v Občini Miren - Kostanjevica.

V dokumentu, ki povzema poslanstvo, vizijo, vrednote, cilje in usmeritve za področje turizma v Občini Miren- Kostanjevica ter predstavlja podlago za bodoče aktivnosti vseh deležnikov, so opredeljene naslednje **razvojne in trženjske prioritete**:

Prioriteta 1: Upravljanje turistične destinacije Miren - Kostanjevica (povezovanje in sodelovanje za skupno destinacijo)

Prioriteta 2: Kakovost in inovativnost ponudbe (razvoj privlačne turistične ponudbe, oblikovanje inovativnih proizvodov in učinkovitega trženja)

Prioriteta 3: Intenzivno in digitalno trženje

Prioriteta 4: Konkurenčnost

Prioriteta 5: Usposobljenost vseh deležnikov v gostinstvu in turizmu

V Akcijskem načrtu so postavljeni tudi **kazalniki**, preko katerih bomo spremljali in merili uspešnost razvojnih in trženjskih aktivnosti na področju turizma:

- Število prihodov turistov
- Število nočitev turistov
- Povprečna letna stopnja zasedenosti kapacitet
- Število enodnevnih obiskovalcev
- Število vseh ležišč

Poleg navedenih dveh temeljnih dokumentov je za nadaljnji razvoj turizma v občini Miren - Kostanjevica ključnega pomena tudi

3. Upravljalški načrt za Pomnik braniteljem slovenske zemlje na Cerju, z dne 14.7.2017,

ki predstavlja programsko zasnovu, v kateri so določene razvojne usmeritve in načini izvajanja vsebin v pomniku Cerje, vključno s finančnim okvirjem.

Upravljalški načrt povzema poleg strateških tudi terminsko opredeljene izvedbene cilje. V letu 2018 so v načrtu predvidene naslednje izvedbene aktivnosti:

- Nakup audio video opreme in osnovnih sredstev
- Vzpostavitev muzejskih vsebin
- Izbira (ustanovitev) primerne upravljalca
- Oddaja v najem prostorov za gostinsko dejavnost
- Zaposlovanje oseb

Upošteva rezultate vseh doslej izvedenih aktivnosti smo v procesu vzpostavitve pogojev za nadaljnji razvoj turizma opredelili kot primarno nalogo izbor oblike institucije, ki bo prevzela destinacijski management in pričela sistematično zasledovati naslednje cilje:

- A. strateško pozicioniranje turistične destinacije Miren - Kostanjevica (identiteta znamke, opredelitev produktov, trženje in pozicioniranje, kakovost in trajnostni razvoj, usposabljanje in distribucijski kanali),
- B. določitev kazalnikov/ meril uspešnosti (fizičnih in finančnih),
- C. izvedba Akcijskega načrta (določitev prioritet glede na razpoložljive vire in pričetek izvajanja),

ter izpolnjevati ključne naloge:

1. načrtovanje, oblikovanje in koordiniranje razvoja ponudbe v destinaciji,
2. promocija in oglaševanje destinacije ter skrb za dvig prepoznavnosti destinacije v regionalnem in širšem prostoru,
3. koordiniranje turističnih ponudnikov in drugih subjektov,
4. skrb za strateški razvoj in povezovanje na lokalni, regionalni in nacionalni ravni,
5. povezovanje z destinacijami in produkti, ki targetirajo iste ciljne skupine,
6. co-branding z drugimi turističnimi in ne-turističnimi subjekti,
7. oblikovanje ponudbe spominkov in prodaja slednjih,
8. upravljanje in promocija premičnin in nepremičnin v lasti Občine Miren- Kostanjevica (Pomnik Cerje, Stara vaška šola v Temnici),
9. upravljanje TIC-ev (informacijska turistična dejavnost),
10. izvajanje dogodkov in prireditev ter ostalih promocijskih programov,
11. sodelovanje s podobnimi izvajalci v tujini,
12. raziskovanje in analiziranje trga,
13. razvoj lokalne turistične vodniške službe.

Pri iskanju optimalne rešitve sta v izboru ostali dve možnosti:

- javni zavod ali
- zadruga.

Značilnosti posamezne oblike institucije so predstavljene v dokumentu Akcijski načrt trajnostnega razvoja in organiziranosti turizma v Občini Miren- Kostanjevica na straneh 44 do 48.

S ciljem najboljše izbire smo v mesecu septembru 2017 organizirali **Posvet turistične kooperative – zadruga**, na katerem je državni sekretar, g. Tadej Slapnik javnosti predstavil značilnosti delovanja zadrug. V mesecu novembru smo deležnike turizma (ponudnike, občinske svetnike, vodnike,...) povabili na **Ogled dobre prakse** kočevske zadruga Zakladi Kočevske (pri izboru smo upoštevali nasvet g. Slapnika.)

Predstavitev namena ustanovitve zadruga (socialno podjetništvo, primarno namenjeno pospeševanju *kmetijstva*) cilji, rezultati in izzivi s katerimi se zadruga Zakladi Kočevske sooča ter upošteva dodatno dejstvo, da sta v Občini Kočevje razvoj in promocija turizma in kulture pod okriljem Zavoda Kočevsko (Javni zavod za turizem in kulturo Kočevje), so nas prepričali, da zadruga ni pravi odgovor na potrebe in ambiciozno vizijo razvoja turizma v naši občini.

Strokovna ekskurzija je poleg odgovora na vprašanje o izbiri prave oblike krovne institucije za razvoj turizma v Občini Miren - Kostanjevica, ponudila tudi novo priložnost prodaje domačih pridelkov in izdelkov na novi Kočevski tržnici, ki so jo nekateri ponudniki že izkoristili. Kot spodbudo smo zainteresiranim občanom na občini ponudili sofinanciranje prevoza prvega organiziranega nastopa.

Anketa, izvedena po ekskurziji tako med udeleženci kot med ostalimi 98 ključnimi akterji turizma v Občini Miren - Kostanjevica, je dodatno potrdila odločitev, da je **javni zavod** najprimernejša oblika krovne organizacije, ki bo skrbela za doseganje v viziji in strategiji razvoja občine in posebej področja turizma postavljenih ciljev.

Rezultati ankete, na katero je odgovorilo 27% anketirancev, so povzeti v prilogi. Kar 58,5 % vprašanih meni, da je **javni zavod** boljša rešitev od zadruga, za katero se zavzema 37,5 % anketirancev. Zgolj 4 % menijo, da je tudi dosedanja oblika organiziranosti turizma ustrezna.

Pri interpretaciji rezultatov je pomembno upoštevati dejstvo, da je bilo med anketiranci, ki so vrnili vprašalnike kar 35% starejših od 60 let in kar 49% ponudnikov kmetijskih izdelkov, za katere bi bila po vzoru Zakladov Kočevske zadruga boljša rešitev. To dodatno dviguje % naklonjenosti zadrugi, ki bi bil sicer nižji.

Končnemu izboru oblike krovne organizacije, ki bo skrbela za razvoj turizma v občini MK so poleg doslej navedenega, botrovale tudi naslednje **prednosti javnega zavoda v primerjavi z zadrugo**:

1. institucionalno podporno okolje turizmu na državni ravni temelji na spodbujanju razvoja javnih zavodov, lokalnih turističnih organizacij in turistično informacijskih centrov, ki delujejo pod okriljem (v lasti) občin
2. praksa ostalih občin, v katerih področje turizma pokrivajo javni zavodi pomeni, da je v kontekstu povezovanja in skupne promocije velikega pomena komunikacija med enakovrednimi akterji z enakimi kompetencami
3. javni zavodi imajo poleg financiranja iz proračuna občine možnost pridobivanja lastnih sredstev iz tržnih dejavnosti (sponzorska sredstva, prodaja spominkov, prodaja vstopnic za dogodke in prireditve, oddaja prostorov..)
4. javni zavodi so upravičeni do subvencij države
5. javni zavodi imajo več možnosti prijav na razpise za pridobivanje sredstev iz Evropskih virov
6. v javnih zavodi so enakovredno zastopani interesi vseh deležnikov turizma ne glede na dejavnost
7. javni zavodi , ki delujejo pod okriljem občine delujejo razvojno v smeri izpolnjevanja dolgoročnih želja in ciljev vseh občanov, za razliko do zadruge, ki pokriva izključno interes vključenih članov in je njen razvoj in doseganje ciljev odvisno od pripravljenosti in zmožnosti članov , da redno vplačujejo članarine in dodatna sredstva za razvoj, investicije,...

Glavne značilnosti javnega zavoda:

- zavodi so organizacije, ki se ustanovijo za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička
- primarna vloga javnih zavodov je zadovoljevanje potreb v javnem interesu, ustanovljeni so za opravljanje družbenih dejavnosti
- obseg financiranja iz proračuna ni odvisen od organizacijske oblike, ključna je dejavnost, ki jo opravljajo. Cilj javnih zavodov ni pridobivanje dobička, zato se presežek prihodkov nad odhodki uporablja za opravljanje in razvoj dejavnosti. O presežkih javnega zavoda odloča ustanovitelj s soglasjem financerja. Javni zavod je za svoje obveznosti odgovoren s sredstvi, s katerimi lahko razpolaga
- sredstva iz proračuna se nakazujejo kot transferji (tekoči, investicijski), pridobivanje sredstev iz proračuna poteka na podlagi zahtevka, ki se evidentira kot transfer javnim zavodom. S transferom javnemu zavodu so mišljena le sredstva za plače in materialne stroške ter v nekaterih primerih tudi sredstva za obnovo osnovnih sredstev in investicije. V transferih ne smejo biti zajeta sredstva za opravljanje gospodarske dejavnosti ali storitev

- kot posredni proračunski uporabnik imajo svoj podračun v okviru sistema enotnega zakladniškega računa države ali občine
- javni zavod je upravičen do subvencij države
- računovodstvo se vodi po pravilih, ki jih določa Zakon o računovodstvu
- akt o ustanovitvi zavoda vsebuje: ime in sedež oziroma prebivališče ustanovitelja, ime in sedež zavoda, dejavnosti zavoda, določbe o organih zavoda, sredstva, ki so zavodu zagotovljena za ustanovitev in začetek dela, vire, način in pogoje pridobivanja sredstev za delo zavoda, način razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki in način kritja primanjkljaja sredstev za delo zavoda, pravice, obveznosti in odgovornosti zavoda v pravnem prometu, določbe o odgovornosti ustanovitelja za obveznosti zavoda, medsebojne pravice in obveznosti ustanovitelja in zavoda, druge določbe v skladu z zakonom
- če se javni zavod ustanovi z zakonom ali odlokom občine ali mesta, se vprašanja, ki niso urejena z zakonom oziroma odlokom, uredijo z aktom pristojnega organa. Ko sprejme akt o ustanovitvi, imenuje ustanovitelj vršilca dolžnosti poslovnega organa, ki je pooblaščen, da pod nadzorstvom ustanovitelja opravi priprave za začetek dela zavoda. Z vpisom akta o ustanovitvi v sodni register pridobi zavod pravno sposobnost
- javni zavod upravlja svet, ki je sestavljen tripartitno. Svet zavoda sestavljajo predstavniki ustanovitelja, predstavniki delavcev zavoda ter predstavniki uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti
- svet zavoda sprejema statut oziroma pravila in druge splošne akte zavoda, sprejema programe dela in razvoja zavoda ter spremlja njihovo izvrševanje, določa finančni načrt in sprejema zaključni račun zavoda, predlaga ustanovitelju spremembo ali razširitev dejavnosti, daje ustanovitelju in direktorju zavoda predloge in mnenja o posameznih vprašanjih in opravlja druge z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda določene zadeve
- direktor je poslovodni organ zavoda. Direktor organizira in vodi delo in poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost dela zavoda. Direktor vodi strokovno delo zavoda in je odgovoren za strokovnost dela zavodu, če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi glede na naravo dejavnosti in obseg dela na poslovodni funkciji določeno, da sta poslovodna funkcija in funkcija vodenja strokovnega dela zavoda ločeni
- strokovni vodja vodi strokovno delo zavoda, če je tako določeno z zakonom ali aktom o ustanovitvi. Pravice, dolžnosti in odgovornosti strokovnega vodje se določijo s statutom ali pravili zavoda v skladu z zakonom oziroma aktom o ustanovitvi. Strokovnega vodjo imenuje in razrešuje svet zavoda po predhodnem mnenju strokovnega sveta, če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi drugače določeno
- zavod ima lahko strokovni svet ali drug kolegijski strokovni organ. Sestava, način oblikovanja in naloge strokovnega sveta zavoda se določijo s statutom ali pravili zavoda v skladu z zakonom in aktom o ustanovitvi. Strokovni svet obravnava vprašanja s področja strokovnega dela zavoda, odloča o strokovnih vprašanjih v okviru pooblastil, določenih v statutu ali pravilih zavoda, določa strokovne podlage za programe dela in razvoja zavoda, daje svetu, direktorju in strokovnemu vodji mnenja in predloge glede organizacije dela in pogojev za razvoj dejavnosti ter opravlja druge z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda določene naloge
- splošni akti zavoda: Zavod ima statut ali pravila (s statutom ali pravili zavoda se ureja organizacija zavoda, organi, njihove pristojnosti in način odločanja ter druga vprašanja, pomembna za opravljanje dejavnosti in poslovanje zavoda, v skladu z zakonom in

aktom o ustanovitvi). Zavod ima lahko tudi druge splošne akte, s katerimi se urejajo vprašanja, pomembna za delo in poslovanje zavoda, v skladu s statutom oziroma pravili. Statut oziroma pravila zavoda sprejme svet zavoda s soglasjem ustanovitelja. Druge splošne akte sprejme svet zavoda, če ni s statutom oziroma pravili zavoda določeno, da jih sprejme direktor

- organizacija zavoda se določi s statutom oziroma pravili zavoda. V zavodu se lahko za opravljanje posamezne dejavnosti ali dela dejavnosti ali za opravljanje dejavnosti na določenem območju oblikujejo organizacijske enote
- v sodni register se vpiše zavod, ki je pravna oseba, in njegova organizacijska enota, ki ima pooblastila v pravnem prometu

Turistična dejavnost je ena od prioritetnih gonilnih sil gospodarskega razvoja tako na nacionalni kot na lokalni ravni.

Upošteva se velik, doslej neizkoriščen turistični potencial Občine Miren - Kostanjevica in dejstvo, da občina na izvedbenem področju v primerjavi s sosednjimi občinami zaostaja je nujno, da k izvedbi – ustanovitvi javnega zavoda, ki bo prevzel vlogo destinacijskega managementa, povezovalca in koordinatorja razvoja turizma v občini ter upravljalca Pomnika

braniteljem slovenske zemlje na Cerju, z namenom doseganja vseh, v predhodnih dokumentih za področje turizma postavljenih ciljev, pristopimo takoj.

Priloga: Power point predstavitev izhodišč za delovanje javnega zavoda za turizem v Občini Miren Kostanjevica

Pripravili:

Nevenka Vuk, Andreja Slejko Merkun, Tjaša Klavara, Ariana B. Suhadolnik

ŽUPAN

Mauricij Humar

Datum: 19. 1. 2018